

Vlaams
Parlement

vergadering **C15**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 8 oktober 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de wijziging van het instrumentarium van het Participatiefonds Vlaanderen – 2984 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de rentabiliteit van de dienstenchequeondernemingen in Vlaanderen – 2799 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toepassing door de VDAB van de afgesproken passieve beschikbaarheid van de genieters van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT'ers) die bij Ford waren tewerkgesteld – 1 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) voor de ex-Fordwerknemers – 56 (2015-2016)	9
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tevredenheid en het engagement van werknemers – 29 (2015-2016)	14
VRAAG OM UITLEG van Jan Hofkens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Europees actieplan voor langdurig werklozen – 54 (2015-2016)	16

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de wijziging van het instrumentarium van het Participatiefonds Vlaanderen – 2984 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over het instrumentarium van het Participatiefonds Vlaanderen. In het begin van de zomer besliste het fonds om het instrumentarium grondig te wijzigen. Opmerkelijk is dat deze beslissing blijkbaar door de raad van bestuur is genomen, maar ik heb er eigenlijk geen sporen van teruggevonden, en dat ze niet op de Vlaamse Regering is gekomen. Het is daarom dat ik u hierover echt een vraag om uitleg stel. Ik kreeg graag wat meer duiding.

We hebben wel de aanleiding hiervoor gevonden. In het licht van de zesde staats-hervorming werden de activiteiten van het federale Participatiefonds overgedragen aan de gewesten. In het Vlaamse Gewest worden de kredietactiviteiten voortgezet door het Participatiefonds Vlaanderen, dat, zoals we allemaal weten, een dochtervennootschap is van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV).

Alle bestaande dossiers die op 25 juni 2014 in omloop waren, worden nog acht jaar opgevolgd door het federale Participatiefonds. Sinds 25 juni 2014 worden nieuwe dossiers door het Participatiefonds Vlaanderen behandeld. Bij de overdracht bood het Participatiefonds Vlaanderen een reeks producten aan. Ik som ze even op: Startlening, Optimeo, Casheo, Initio, Starteo en BA+lening.

Het Participatiefonds Vlaanderen heeft sinds 1 juli 2015 zijn leningproducten aangepast en biedt voortaan nog twee leningen aan. De Startlening+ is een lening van maximaal 100.000 euro voor starters die nog niet of pas sinds vier jaar actief zijn. De kmo-cofinanciering is een achtergestelde lening van maximum 350.000 euro, bestemd voor starters en bestaande ondernemingen. De lening wordt altijd gecombineerd met een cofinanciering.

Dat is grosso modo de nieuwe lijn die men aanhoudt, maar we moesten het doen met de verschillende publicaties daarover. Ik probeer daarom hier te peilen naar de motivering. De hervorming op zich lijkt me wel logisch, maar waarom werden het deze twee modules met de verschillende modaliteiten die eraan vasthangen?

Minister, kunt u de doorgevoerde hervormingen toelichten? Welke doelen worden vooropgesteld?

Kunt u ook toelichten op basis van welke evaluatie deze specifieke hervorming werd doorgevoerd? Welke sociale partners werden hier al dan niet bij betrokken?

Kunt u toelichten waarom ervoor gekozen werd om een eigen loket te openen naast dat van de banken?

Kunt u toelichten of er nog begeleiding voorzien is voor de werkzoekenden die vroeger geholpen werden door de Startlening? Waarom wel of niet? Hoe motiveert u deze beslissing?

Kunt u toelichten op welke manier de Vlaamse Regering ondernemers en would-beondernemers wenst te informeren over deze hervorming, die ondertussen bijna drie maanden geleden werd doorgevoerd? Zult u hier sociale partners bij betrekken, en welke rol kunnen zij volgens u spelen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, mijnheer Van Malderen, eigenlijk hebt u het antwoord zelf al gegeven. De doelstelling is een vereenvoudiging van het productengamma en een verruiming van het doelpubliek. De integratie van het Participatiefonds Vlaanderen in de PMV-groep en de realisatie van synergieën zijn daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Binnen de PMV wordt een oefening gemaakt om het totale productengamma te stroomlijnen zodat de ondernemer nog gemakkelijker zijn weg kan vinden in het Vlaamse financieringsaanbod. Dat is de essentie van de zaak. De ondernemerswereld, maar ook de SERV hebben hier steeds voor gepleit.

De vereenvoudiging op zich wil het totale PMV-aanbod vervolledigen en de overlapping zo veel mogelijk vermijden. De verruiming en vereenvoudiging van het instrumentarium gebeurde dus op vraag van de ondernemerswereld. We hebben de denkpistes doorgesproken met UNIZO, het Agentschap Ondernemen, het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en Febelfin, de actoren die in deze materie ook voeling hebben met het veld. Volgens mij is dit dan ook op een goede manier gebeurd. Het zijn ook de mensen die daarbij betrokken zijn, die deel uitmaken van de raad van bestuur van het Participatiefonds Vlaanderen. Het doelpubliek werd dus vertegenwoordigd bij het nemen van de beslissing om de wijzigingen door te voeren.

Het eigen loket is ingegeven door de bekommernis vanuit de PMV om de ondernemers zo veel mogelijk te faciliteren bij het indienen van een aanvraag. Zo kan een aanvraag voor een kmo-cofinanciering nu niet alleen via een bank, via BAN-Vlaanderen (Business Angels Netwerk) of via erkende investeringsfondsen aangebracht worden, maar hebben ondernemers ook de mogelijkheid om een dossier rechtstreeks in te dienen. Voor de Startlening+ is deze mogelijkheid tot rechtstreekse indiening er ook, naast de klassieke aanbrengrers of partners van het Participatiefonds Vlaanderen, want zij kunnen het natuurlijk ook blijven doen. Op die manier zorgen we ervoor dat een bedrijf een veelheid aan mogelijkheden heeft, maar ook de rechtstreekse mogelijkheid. Het rechtstreeks behandelen bestond al in het verleden en zal blijven bestaan.

De steunpuntbegeleiding, zoals destijds werd aangeboden door het federale Participatiefonds, werd bij de zesde staatshervorming aan ons overgedragen. We hebben dat gekazerneerd bij het Agentschap Ondernemen (AO). Dat agentschap biedt via tal van organisaties en initiatieven begeleiding, opleiding en coaching. Daarom dachten wij dat het niet meer nuttig was een additionele, specifieke steunpuntwerking te houden en bijgevolg hebben wij dat bij de overgang, met ingang van 1 april 2015, stopgezet.

Een recent voorbeeld van zo'n initiatief voor werkzoekenden is de oproep voor het begeleiden van werkzoekenden naar ondernemerschap waar het Agentschap Ondernemen een van de partners is met de actie 'Maak werk van je zaak'. De ondernemers werden inmiddels al op de hoogte gebracht van de veranderingen, niet alleen door aangepaste teksten op de website van Participatiefonds Vlaanderen, de PMV en het Agentschap Ondernemen, maar ook door het geven van presentaties voor ondernemers bij onze partners. De aanwezigheid op beurzen voor ondernemers is ook gepland. Daarnaast zullen vanzelfsprekend folders via de geëigende kanalen worden verspreid. De PMV plant bovendien in het najaar een algemene communicatie omtrent de stroomlijning van het volledige instrumentarium.

Het is essentieel dat de aanpassingen van de producten, die nu in hervorming zitten, door de raad van bestuur van het Participatiefonds Vlaanderen naar voren zijn gebracht. Zolang zij binnen de krijtlijnen van de wetgeving blijven, is dat hun bevoegdheid, en ik respecteer dat.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Om op dat laatste in te gaan: er is uiteraard de wettelijkheid maar er is ook wenselijkheid van een transparante en open communicatie. Daarom stel ik deze vraag, minister.

We zijn drie maanden na de beslissing. U plant een aantal dingen. Ik vertrouw u. Ik vertrouw erop dat er effectief een uitrol is. We zullen dat op zijn resultaten beoordelen. Heel specifiek ook als u zegt: maak werk van uw zaak. Dat is geen evidente oefening, maar dat neemt niet weg dat men de resultaten moet kennen en beoordelen en inschatten ten aanzien van een nieuw gegeven.

Een bijkomende opmerking: ik wil de bekommernis uiten dat een vereenvoudiging – wie kan daartegen zijn? – het geheel van vragen moet afdekken. The proof of the pudding will be in the eating. We zullen u blijven ondervragen over de cijfers en nagaan of de doelstellingen gehaald worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de rentabiliteit van de dienstenchequeondernemingen in Vlaanderen – 2799 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): In Vlaanderen maken meer dan 600.000 mensen gebruik van dienstencheques. Zowat 89.000 mensen werken in de sector, die in 2014 nog 968 bedrijven telde. Het aantal ondernemingen daalt, op één jaar tijd zelfs met 11,3 procent. Dat heeft veel te maken met de winstmarge.

In 2012 slaagde 37 procent van de ondernemingen er niet in een positieve winstmarge te behalen. Vlaanderen telt ook de kleinste gemiddelde winstmarge van de drie regio's in België. Die winstmarge daalt dan ook nog heel sterk. Zowat 28 procent van de Vlaamse dienstenchequeondernemingen (DCO's) werkt volgens een steekproef van IDEA met een operationeel verlies per cheque. De gemiddelde winst is in 2014 teruggevallen tot slechts 4 eurocent per cheque. In 2013 was dat nog 0,36 euro.

Er zijn wel grote verschillen in rendabiliteit tussen de verschillende types van ondernemingen. Ook zijn er verschillen naargelang de grootte van de ondernemingen. Vooral commerciële ondernemingen slagen erin positieve marges te behouden: 0,3 euro per cheque. Ook de kleine groep van veelal kleinschalige natuurlijke personen heeft winst op de teller. OCMW's boeken een verlies van 4,5 euro per cheque omdat ze zich vaak op specifieke doelgroepen richten, ze in een meer intense omkadering voorzien en onder de hoogste loonbarema's vallen. Ook de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) en vzw's boeken negatieve resultaten: 0,43 euro per cheque voor de PWA's en 0,22 euro voor de vzw's.

Een veelgehoorde klacht vanuit de sector is de rechtsonzekerheid die door de overheid wordt gecreëerd. De DCO's zijn vragende partij voor duidelijkheid inzake de prijs, die al eens gewijzigd wordt, de financiering en de regelgeving. Een pijnpunt is de onvolledige indexatie van de inruilwaarde voor ondernemingen. Ook het nieuwe eenheidsstatuut, dat in de afschaffing van de carenzdag voor werknemers voorziet, is een flinke meerkost voor heel wat DCO's.

Opmerkelijk is ook het stijgend aandeel van oudere dienstenchequegebruikers. Terwijl het stelsel origineel focuste op werkenden in het kader van de combinatie

arbeid en gezin, wat belangrijk blijft natuurlijk, is inmiddels bijna één op drie gebruikers ouder dan 65 jaar. Daarmee heeft de sector een belangrijke vraag ingevuld die niet door de reguliere diensten kon worden ingevuld omdat zij met wachtlijsten te kampen hadden.

Overigens blijft het aantal gebruikers toenemen, wat op de nood aan het systeem duidt, maar daalt het gemiddeld gebruik van cheques tot 118 stuks per jaar per gebruiker. In 2013 ging het nog om 129 stuks. De gestegen prijs voor de consument heeft hiermee veel te maken. Dat blijkt uit het feit dat de daling in Wallonië waar de fiscale aftrek is teruggeschroefd, nog veel groter is.

Minister, hoe schat u de evolutie van de rendabiliteit van de DCO's in Vlaanderen in bij ongewijzigd beleid? Is dat houdbaar? Welke maatregelen plant u om DCO's voldoende rendabel te houden? Zijn hierbij verschillende ingrepen nodig naargelang van het type DCO? Krijgen de DCO's specifieke aandacht in het kwalitatieve luik van het loopbaanpact, in het bijzonder de werknemers die niet in aanmerking komen voor de doelgroepverlagingen? Is de invoering van een volledige indexatie van de inruilwaarde van de dienstencheques een optie? Zult u streven naar een digitalisering van de dienstencheques met het oog op het beperken van de administratieve kost voor de ondernemingen? Bent u van oordeel dat er efficiëntiewinsten moeten worden gehaald op het vlak van opleiding, meer bepaald door de samenvoeging van het Regionale Opleidingsfonds en de sectorale vormingsfondsen? Overweegt u een bijkomende enveloppefinanciering voor omkadering om sterker in te zetten op vorming op de werkvloer en het verlichten van de omkaderingskost voor ondernemingen die hierin willen investeren? Bent u voorstander van de invoering van een derdebetalersysteem en dus het erkennen van dienstencheques als extralegaal voordeel? Zult u daarover overleg plegen met uw federale collega van Werk en Economie?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Gisteren heb ik het vrijgeven van de studie ondertekend. Ik veronderstel dat dat vandaag of morgen zal gebeuren. Ik heb drie maanden om een studie vrij te geven. Ik kan een beleidsadvies krijgen van mijn administratie om te beslissen over de vrijgave. Voor dit onderzoek heb ik die tijd gebruikt om samen met mijn administratie de onderzoeksresultaten goed te bestuderen en pistes voor het verbeteren van de rendabiliteit te bekijken. Daarmee zijn we nog niet rond. Best overleggen we dat ook nog, samen met de sociale partners van de sector. Daarom heb ik de studie vrijgegeven, maar vandaag zal ik uw vraag om uitleg relatief kort antwoorden. Ik wil namelijk eerst het overleg met de sociale partners afwachten.

Een eerste maatregel die ik begin 2015 al heb genomen, betreft het afschaffen van de 60 procentnorm. Van de sector heb ik vernomen dat die daar heel tevreden mee is omdat het bijdraagt tot het verlagen van administratieve lasten voor de dienstencheque-ondernemingen. Met het VIONA-onderzoek (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktreportering) onderzoeken we momenteel diepgaander verschillende opties om de rendabiliteit van de ondernemingen te verbeteren. Bij deze analyse kijken we in de eerste plaats naar de sector als geheel, maar we hebben ook aandacht voor de verschillen tussen dienstencheque-ondernemingen naargelang hun soort, hun grootte en de activiteiten die ze verrichten.

Binnen het beleidsdomein werken we daarnaast hard aan de hervorming van het doelgroepenbeleid en een eengemaakt systeem van tijdelijke werkervaring. Dat is niet gemakkelijk in een eengemaakt systeem van tijdelijke werkervaring voor langdurig werkzoekenden. De link met en de impact van het doelgroepenbeleid en zo'n eengemaakt systeem van tijdelijke werkervaring op de dienstencheque-sector zal ik zeker meenemen in die dossiers.

Uw suggesties met betrekking tot het invoeren van een volledige indexatie van de inruilwaarde, de digitalisering van de dienstencheques, een hervorming van het opleidingsfonds, een enveloppefinanciering voor omkadering en de invoering van een derdebetalersysteem worden allemaal meegenomen in de pistes die mijn administratie momenteel aan het onderzoeken is. Ik kan begrijpen dat u meer had willen horen, maar het is niet eenvoudig. De centen liggen niet voor het rapen. We zullen dus inventief moeten zijn.

Ik kan toch enkele positieve elementen meegeven. De automatisering en digitalisering hebben we meegenomen in het bestek voor een nieuw uitgiftebedrijf. Doordat we het hebben meegenomen als een gunningscriterium hebben we een sterke stimulans gegeven om het systeem te digitaliseren.

Ik ben ook vrij optimistisch over een mogelijke heroriëntering van de opleidingsfondsen. De sociale partners hebben me meegedeeld dat ze zelf een voorstel zullen uitwerken dat ze in de nabije toekomst aan mij zullen voorleggen. De digitalisering en de hervorming van het opleidingsfonds hebt u zelf aangehaald, en daar hebben we actie ondernomen. De andere elementen die u hebt opgenoemd, bekijk ik verder. Mijn bedoeling is dat die sector rendabel blijft zodat mensen op die dienstencheques kunnen blijven rekenen.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Ik had inderdaad gehoopt meer nieuws te krijgen, maar ik ben nogal verdraagzaam en ik begrijp dat er tijd nodig is. Ik ben al heel blij dat u suggesties meeneemt en dat u duidelijk zegt aan de sector dat u aandacht zult blijven hebben voor de rendabiliteit.

Ik heb twee bijkomende vragen. Wat is de timing van de uitgifte van het bestek? Hoe is de digitalisering concreet als gunningscriterium opgenomen?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Mevrouw Taelman, voor een niet-vrijgegeven studie had u bijzonder veel details, tot op de centiem. Minister, als die studie wordt vrijgegeven, ga ik ervan uit dat we dat in extenso kunnen bekijken in de commissie. Heel veel mensen hebben ernaar uitgekeken.

Minister, ondertussen tikt de klok natuurlijk wel. Ik snap dat u niet holderdebolder een aantal dingen wilt doen, maar ik wil u toch wel wijzen op bijvoorbeeld de vaststelling dat bij de PWA's, waarbinnen heel wat dienstenchequeondernemingen zijn opgericht en waar ook behoorlijk wat mensen werken, ondertussen bijna systematisch mensen in vooropzeg worden geplaatst. Ook dat is een gevolg van een andere bevoegdheid van u, namelijk het arbeidsmarktbeleid op lokaal niveau, waar u ook met een hervorming bezig bent, of niet bezig bent. We moeten er natuurlijk wel voor zorgen dat er op een bepaald moment nog een voorwerp is. Ik maan u gewoon aan tot het met bekwame spoed nemen van maatregelen. Als je immers wordt geconfronteerd met verliezen zoals die hier zijn geciteerd en die door u niet zijn weerlegd, dan tikt de klok. Alle goede intenties ten spijt dreig je hier dan op een aantal vlakken – en ik geef heel concreet het voorbeeld van die PWA-dienstenchequeondernemingen – te discussiëren over iets dat er niet meer is, omdat het werd afgestoten, terwijl net ook uit de studie – blijkbaar zijn er dan toch stukken uit die studie die wat beter circuleren dan andere – wellicht zal blijken dat zowel die OCMW's als die PWA's wel degelijk complementair zijn met de privésector als het bijvoorbeeld gaat over het begeleiden van hun doelgroep en een andere omkadering. Het lijkt me zaak om die complementariteit in de sector na te streven.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, ik dank mevrouw Taelman voor haar interessante vraag. We weten allemaal dat het systeem van de dienstencheques voor heel wat tewerkstelling in de sector zorgt. Het belang ervan is dus niet gering: meer dan 600.000 mensen maken gebruik van dat systeem. Dat duidt er toch wel op dat het systeem zeer succesvol is. We zijn dan ook een voorstander van het behouden van en het volop verder inzetten op dat systeem.

Mevrouw Taelman haalt wel terecht aan dat er meer problemen zijn voor de dienstenchequeondernemingen van de OCMW's en de PWA's. Ik vraag me ter zake dan wel af of het de taak is van bijvoorbeeld een PWA om in dienstencheques te voorzien. PWA's maken hier eigenlijk onrechtstreeks verlies, en het is uiteindelijk toch de belastingbetaler die dat betaalt. Minister, hoe staat u zelf tegenover die dienstenchequeondernemingen bij PWA's en OCMW's? Hoe schat u de rentabiliteit daarvan in? Misschien is dat echter ook te verwachten.

Qua administratieve vereenvoudiging kan er nog altijd veel gebeuren. We hebben al de afschaffing van die 60 procentmaatregel, wat heel goed is, maar ik denk dat er nog barrières zijn die kunnen worden weggewerkt en waarmee u rekening kunt houden. Ter zake hebt u onze volle steun.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Taelman, wat de timing van het bestek betreft, u weet dat, als we eenmaal die offertes hebben binnengekregen, er dan een onderzoek is, dat dan naar de regering gaat, dat je dan veertien dagen standstill hebt. Vraag me dus niet te veel, want er zijn dan zwijgperiodes die moeten worden gehandhaafd. Ik hoop echter dat dit alles eerstdaags rond is.

Hoe hebben we dat in het bestek meegenomen? Het percentage qua digitalisering is mee een element van beoordeling. Aan de aanbidders is gevraagd hoeveel dienstencheques ze dit jaar, volgend jaar enzovoort digitaal kunnen garanderen, met boeteclausule. Dat is dus meegenomen als een element van het bestek, en ook in de beoordeling. De aanbieder zal er dus rekening mee moeten houden dat zijn offerte beter of slechter wordt naarmate hij meer of minder digitaliseert. Haalt hij dat niet, dan heeft dat een boete tot gevolg. Ik denk dus dat we op die manier de digitalisering toch voor een stuk verzekeren.

Mijnheer Van Malderen, eigenlijk heeft mevrouw Van Eetvelde al een aanzet gegeven. U sprak van de PWA's. We zouden het ook kunnen hebben over de OCMW's. Ik heb het al aan mevrouw Taelman geantwoord: ik wil in eerste instantie kijken naar de sector in zijn geheel. Het is niet omdat een deel van de sector andere arbeidsvoorwaarden heeft toegekend dan een ander deel dat wij als overheid daar uiteindelijk de consequenties van moeten dragen. Ik ben er daarom niet zo'n voorstander van om nu te gaan zeggen... *(Opmerkingen van Bart Van Malderen)*

Neen, u hebt niets gevraagd daaromtrent. U hebt wel gevraagd hoe ik omga met de PWA's. U hebt dat onderdeel naar voren gebracht. Daarom zeg ik er een voorstander van te zijn om dat eerst generiek te bekijken, om te zien of men daarmee het grootste deel van de problemen oplost. U weet echter net als ik dat men bij een aantal OCMW's en ook bij PWA's andere arbeidsvoorwaarden heeft toegekend dan deze die elders gelden. Daardoor is de ene misschien nog wat meer rendabel dan de andere. Dat blijkt ook uit de studie. Ik vind niet dat wij dat als overheid nu moeten toedekken, en ervoor zorgen dat alles mooi blijft voor iedereen. We moeten daar met voldoende verstand mee omgaan, maar zonder een overdreven wil om alles te redden. We moeten bekijken hoe we tot een mooi evenwicht in het geheel kunnen komen.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik kan het niet méér met u eens zijn. Het is gewoon zo dat men in die sector met een schaarste aan arbeidskrachten zit, dat

dat een zware job is, en dat er een soort concurrentie is op basis van de arbeidsvoorwaarden. Ook ik meen dat wij daar als overheid niet aan moeten meedoen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toepassing door de VDAB van de afgesproken passieve beschikbaarheid van de genieters van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT'ers) die bij Ford waren tewerkgesteld – 1 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT) voor de ex-Fordwerknemers – 56 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp·a): Na de onderhandelingen met de Groep van 10 over de aanpassingen aan het KB van december 2014 over de beschikbaarheidsvereiste die we opleggen aan SWT'ers (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag) en oudere werkzoekenden, werd in een schrijven van de premier van 6 maart 2015 aan de leden van de Groep van 10 het volgende bevestigd: "Wat de SWT'ers voor ondernemingen in herstructurering of in moeilijkheden betreft, behoudt de regering de oude regels inzake beschikbaarheid voor de ontslagen in het kader van een herstructurering die voor 9 oktober 2014 werd aangekondigd." Dit werd ook zo vertaald in een KB van juni 2015. Concreet betekende dit dat diegenen die niet voldoen aan de vereisten voor een maxivrijstelling, namelijk 58 jaar zijn en een loopbaan hebben van 38 jaar, passief beschikbaar moeten zijn tot hun zestigste waarna een vrijstelling volgt.

Passieve beschikbaarheid wordt beschreven in artikel 56 van het Werkloosheidsbesluit en komt erop neer dat de werkzoekende moet ingaan op een jobaanbod dat voldoet aan de criteria van de passende dienstbetrekking. Veel ex-werknemers van Ford waren dan ook zeer verrast dat zij recent vanwege de VDAB de opdracht kregen om zelf een bepaald aantal sollicitaties te verrichten en dat zij enige tijd nadien daarop zouden worden geëvalueerd. Dat gaat dan om actieve beschikbaarheid en de controle daarop, geregeld in het artikel 58 en 59bis van het Werkloosheidsbesluit.

Uit de media hebben we begrepen we dat federaal minister van Werk Kris Peeters een schrijven zou hebben gericht aan de RVA en de gewestelijke diensten om nog eens te benadrukken dat op deze SWT'ers de passieve beschikbaarheidsvereiste van toepassing is.

Minister, wat is er aan van dat schrijven? Heeft de VDAB of hebt u als Vlaams minister van Werk gereageerd op dat schrijven? Wat was dan het antwoord? Wat is er aan van de interpretatie van de VDAB van die passieve beschikbaarheid? Er is wat onduidelijkheid over. Wat werd aan de betrokken werknemers, die nu nog wat ongerust zijn, gecommuniceerd, en hoe zal de VDAB de onduidelijkheid die er nu heerst, uitklaren?

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ex-Fordwerknemers met brugpensioen moeten niet actief op zoek naar werk. Dat zei federaal minister van

Werk Kris Peeters twee weken geleden in de krant Het Belang van Limburg. De regelgeving en communicatie rond het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag, kortweg SWT, voor ex-Fordwerknemers verliep allesbehalve vlot.

Specifiek voor Ford Genk werd in september 2013 door toenmalig federaal minister van Werk Monica De Coninck voor de groep SWT'ers tussen de 52 en 58 jaar afgesproken dat zij passief beschikbaar moeten blijven tot ze 60 jaar worden, wat betekent dat zij niet actief op zoek moeten gaan naar werk, maar wel moeten ingaan op elk passend werkaanbod. Vanaf 60 jaar hebben zij dan wel recht op vrijstelling van beschikbaarheid. De arbeiders die ouder zijn dan 58 jaar of 38 jaar loopbaan achter de rug hadden, kregen de keuze. Ofwel stappen ze in een tewerkstellingscel en krijgen ze een vergoeding van zes maanden loon, ofwel deden ze dat niet en kregen ze enkel recht op een verkorte opzegtermijn in het kader van SWT. Veel mensen hebben er vanwege hun hogere leeftijd voor gekozen om niet meer beschikbaar te zijn.

De huidige Federale Regering heeft ondertussen beslist dat iedereen die vanaf 1 januari 2015 onder SWT valt, tot zijn 65ste beschikbaar moet zijn voor de arbeidsmarkt. Enkel wie voor die datum gebruik maakte van SWT en op 1 januari 60 jaar is, zal vrijgesteld worden.

Op 8 mei 2015 werd een ontwerp-KB door de federale ministerraad goedgekeurd, gebaseerd op het akkoord van de Groep van 10. Het ging over de aangepaste beschikbaarheid. Daarin werd beslist dat de werkloze in SWT in een algemeen stelsel, die werd ontslagen voor 1 januari 2015, vrijgesteld is. Voor de werkloze in SWT in een onderneming in herstructurering – dus Ford Genk – geldt deze vrijstelling ook, op voorwaarde dat de begindatum van de erkenning voor 9 oktober 2014 ligt én dat de werkloze minstens 58 jaar is of 38 jaar beroepsverleden bewijst aan het einde van de opzeggingsperiode. Wie op dat ogenblik niet aan deze voorwaarden voldoet, moet dan wel aangepast beschikbaar blijven tot de leeftijd van 60 jaar.

Voor Ford-SWT'ers tussen 52 en 58 jaar was dit een klap in het gezicht. Er werd immers afgesproken dat ook zij recht zouden hebben op SWT met passieve beschikbaarheid. Maar het ontwerp-KB moest nog worden voorgelegd aan de regio's. Vlaanderen was netjes op tijd met zijn advies, terwijl de Brusselse en Franstalige regeringen op zich lieten wachten. Dat zorgde voor onnodig tijdverlies. Maar momenteel is er nog steeds geen definitief KB en een normatief kader om te bepalen hoe alles concreet ingevuld wordt en waarop de arbeidsbemiddeldingsdiensten, zoals de VDAB, zich kunnen baseren.

Wat gebeurde er dan? Naar aanleiding van een jobbeurs heeft de VDAB alle ex-werknemers die beschikbaar zouden moeten zijn, ook zij die nog mogen werken, uitgenodigd. Dat gebeurde op basis van de huidige regelgeving. In Peeters' communicatie richting RVA en VDAB vraagt hij dus eigenlijk te handelen naar een regelgeving die er nog steeds niet is. Het KB is immers nog steeds niet bekrachtigd. De VDAB kan dus onmogelijk al handelen volgens het nieuwe ontwerp-KB. Indien de federale minister zijn zaken op orde stelt, kan de Vlaamse Regering dit normatief kader invullen via de VDAB.

Bovendien blijkt uit een artikel in De Standaard dat 50-plussers kans maken op een nieuwe job. Specifiek over Ford Genk schreef men dit: "Bij Ford Genk zien we dat veel ontslagen arbeiders die in het SWT-stelsel zijn beland, het vroegere brugpensioen, echt op zoek gaan naar een nieuwe job. Soms maken ze zelfs grote wendingen in hun loopbaan. Er zijn Ford-arbeiders die slager zijn geworden, of die in de zorgsector aan de slag zijn gegaan." Dat is alleszins hoopvol nieuws.

Daarom, minister, mijn volgende vragen. Wat is de stand van zaken betreffende de goedkeuring van het ontwerp-KB werkloosheid met bedrijfstoeslag?

Welke rol vervult de Vlaamse Regering in de invulling van de regeling rond Ford-SWT'ers? Is dit louter een eenmalige afspraak met ex-werknemers van Ford?

Welke regelgeving geldt voor alle andere ontslagen werknemers ten gevolge van herstructurering na 9 oktober 2014?

Federaal minister van Werk, Kris Peeters, stuurde op 25 september een brief naar de leidende ambtenaren van de VDAB. In hoeverre bent u als Vlaams minister van Werk betrokken bij deze communicatie? Hoe is deze communicatie verlopen?

Zijn er cijfers beschikbaar over het aantal Ford-SWT'ers tussen 52 en 60 jaar die ondertussen een nieuwe job uitoefenen of die actief aan het solliciteren zijn?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, dames en heren, het is misschien goed dat ik start met het weergeven van de stand van zaken om daarna in te gaan op de situatie van de voormalige Ford-werknemers.

Voor alle duidelijkheid, maar dat heeft iedereen ook zo gezegd: dit is federale regelgeving. In juni en juli werden er twee KB's met betrekking tot de gewijzigde reglementering goedgekeurd. Het betreft de beschikbaarheid van SWT'ers. Ondertussen werden de KB's ook gepubliceerd, ze zijn dus van kracht. Het betreft het KB van 1 juni 2015 dat de beschikbaarheid van SWT regelt en het KB van 19 juni 2015 dat de afbakening bevat van wie aangepast beschikbaar moet zijn, maar dat ook een heel algemeen kader geeft voor de aangepaste beschikbaarheid. Ik kom op dit laatste nog terug, want het is een heel algemeen kader. Maar die twee KB's zijn dus definitief geworden.

De algemene principes van de KB's zijn dat geen enkele SWT'er, stock of instroom, actief beschikbaar moet zijn. De 'oude' SWT'ers, de stock, vallen onder het algemeen stelsel en zijn vrijgesteld van beschikbaarheid. De nieuwe SWT'ers, de instroom, moeten aangepast beschikbaar zijn tot op het moment dat ze vrijstelling kunnen verkrijgen. Die moeten ze zelf aanvragen.

De algemene toepassing van die KB's is voor een deel afhankelijk van de opmaak van een ander KB: een KB over het normatief kader. Voor de aangepaste beschikbaarheid is er dus al een toepassingsgebied, maar het normatief kader moet eigenlijk de concrete invulling geven aan het begrip 'aangepaste beschikbaarheid' en van de individuele begeleiding die door de gewestelijke bemiddelingsdienst voor de werkzoekenden moet worden aangeboden. Dat KB is er nog niet. Daarom zei ik daarnet dat er een algemeen kader is dat iets zegt over de aangepaste beschikbaarheid, maar wij weten als VDAB nog altijd niet wat we juist moeten aanbieden.

Dat is de situatie en dat is belangrijk. Het is helemaal niet eenvoudig. Ik heb alles ook vier keer moeten lezen voor ik alles door had. Ik hoop dat ik het nu gemakkelijk kan uitleggen. Einstein zei dat als je iets dat moeilijk is niet makkelijk kunt uitleggen, je het niet gesnapt hebt. Ik hoop dat ik dit gesnapt heb en dat ik het u gemakkelijk kan uitleggen.

Wat betekent dit nu voor ex-werknemers van Ford? Ik denk dat u het juist hebt ingeschat, maar de situatie is niet altijd even duidelijk geweest. De SWT'ers die ontslagen zijn op basis van een erkenning van hun bedrijf in moeilijkheden of in herstructurering waarvan de begindatum van de periode van erkenning is gelegen voor 9 oktober 2014 – en dat is het geval voor Ford –, zijn ofwel vrijgesteld van beschikbaarheid ofwel onderworpen aan passieve beschikbaarheid. Iets anders is niet mogelijk. Ik kan u al vertellen, maar ik kom hier nog op terug, dat er een schrijven is geweest van de RVA waarin wordt beschreven wat actief is, wat passief is, wat aangepast is en dergelijke meer. Daarna zeggen ze in een klein

zinnetje dat enkel die twee van toepassing zijn. Dit zinnetje volgt na bladzijden vol uitleg en ik begrijp goed dat er verwarring over kan zijn.

De werknemers van Ford zijn dus ofwel vrijgesteld van beschikbaarheid ofwel passief beschikbaar. Ze zijn vrijgesteld als aan één van de twee voorwaarden is voldaan: 58 jaar zijn of 38 jaar beroepsverleden hebben. Zijn ze geen 58 jaar of hebben ze geen 38 jaar beroepsverleden, dan moeten ze passief beschikbaar zijn. Maar ook over de term 'passief beschikbaar' is er wat begripsverwarring. Niet iedereen weet wat het betekent. Het wil zeggen dat men ingeschreven is als werkzoekende en moet ingaan op een passend werkaanbod tot men een vrijstelling krijgt. Ook hier kom ik nog op terug.

Over de brief van federaal minister Peeters die in de pers werd aangekondigd op 2 oktober, kan ik zeggen dat noch ikzelf, noch de VDAB tot op heden een brief heeft ontvangen. Wat wel is gebeurd, ik had het er al over, is dat de RVA op 25 september een nota heeft bezorgd aan de VDAB. Daarin staat dus wat actief is, wat passief is, wat vrijgesteld is en wat aangepaste beschikbaarheid is. De conclusie in de nota is dus dat er voor Ford Genk maar twee mogelijkheden zijn. De nota verduidelijkt de begrippen en het toepassingsgebied, maar het KB over aangepaste beschikbaarheid is nog niet goedgekeurd.

Wat de communicatie betreft van de VDAB ten aanzien van de voormalige werknemers van Ford, is er afgelopen zomer, dus nog voor de verduidelijking van 25 september, een communicatie geweest vanuit de VDAB – zo zegt men mij bij de VDAB – naar de voormalige werknemers van Ford, gebaseerd op RVA-gegevens. Wij hebben dus gegevens gekregen uit de databank van de RVA. Die gegevens bleken gebaseerd te zijn op een foutieve gegevensstroom die door de RVA naar de VDAB verzonden werd. De VDAB heeft inmiddels een nieuwe en correcte namenlijst doorgekregen van de RVA. Concreet betekent dit dat we de werkzoekenden die ten onrechte toch ingeschreven waren als werkzoekende van de VDAB en die dus passief beschikbaar moesten zijn, nu kunnen zeggen dat ze vrijgesteld zijn. We kunnen die rechtzetting nu dus doen. We hebben natuurlijk in eer en geweten gehandeld. We hadden de gegevens gekregen en gebruikt. We hadden geen andere gegevens.

Wat betreft de voormalige werknemers van Ford die door VDAB werden opgeroepen naar aanleiding van een jobbeurs, wil ik wel zeggen dat iemand uitnodigen voor een jobbeurs hoort bij een passieve beschikbaarheid. Ze moeten immers ingaan op elk werkaanbod en een jobbeurs is een werkaanbod. Het is conform de wetgeving. De VDAB heeft mijns inziens dus juist gehandeld. Iedereen die passief beschikbaar moest zijn, heeft van de VDAB een uitnodiging gekregen voor een werkaanbod. Een jobbeurs wordt immers beschouwd als een werkaanbod.

Ik herhaal dat er ook nog onduidelijkheid bestaat over wat nu juist 'passieve beschikbaarheid' is. Zeker bij de groep voormalige werknemers van Ford die niet zijn vrijgesteld, was het niet altijd voor iedereen duidelijk. Teneinde een oplossing te bieden aan die onduidelijkheid, zal de VDAB een extra communicatie richten tot de betrokken ex-werknemers en daarin de juiste situatie schetsen die op hen van toepassing is. Ik kan goed begrijpen dat iemand die een uitnodiging krijgt voor een jobbeurs, dit niet koppelt aan passief beschikbaar zijn. Maar volgens de wetgeving valt het er wel onder. Ik herhaal dat passief beschikbaar wil zeggen: ik ga in op elk passend werkaanbod. Een jobbeurs hoort daar volgens de wetgeving bij.

Er werd ook gevraagd of we een specifieke afspraak hebben tussen de Vlaamse Regering en de voormalige werknemers van Ford. Dat is niet het geval. Wij werken binnen een federaal kader. Het lijkt me dan ook niet nuttig om een specifieke afspraak te maken met de voormalige werknemers van Ford.

Ik heb in het verleden al naar voren gebracht dat de VDAB-medewerkers die niet als werkzoekende zijn ingeschreven en vrijgesteld zijn, maar vragende partij zijn,

net zoals iedereen kunnen rekenen op de VDAB-dienstverlening. Iemand die vrijgesteld is, 58 jaar oud, 38 jaar dienst, die toch wil werken, en die hulp vraagt aan de VDAB, zal hulp krijgen zoals een ander. Alle andere ontslagen Ford werknemers werden door de VDAB volgens de regelgeving wel ingeschreven – wie niet voldeed aan de voorwaarden – in de tewerkstellingscel.

Tot slot vraagt u naar cijfers van het aantal SWT'ers tussen 52 en 60 jaar die toch naar een nieuwe job zoeken. Ik heb een aantal van die mensen ontmoet. Mevrouw Remen, ik was in Limburg en had het geluk iemand te ontmoeten die jobbegeleiding deed en toevallig ook mensen van Ford in contact bracht. Sommige mensen hebben daar effectief een nieuwe adem gevonden. Ze vullen dat op een heel positieve manier in. Ik kan geen cijfers geven, die konden nog niet opgeleverd worden. We proberen vooral in te zetten op de begeleiding naar een nieuwe job. Ik hecht belang aan een goede opvolging.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Dat was heel duidelijk.

Ik noteer nog een element voor opvolging. Wanneer zal de federale communicatie er komen? U hebt nog klaarheid nodig in verband met de aangepaste beschikbaarheid. We kijken samen met u uit naar die federale klaarheid.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Ik dank u voor uw vrij heldere antwoord, minister. We kijken samen met u uit naar het KB. Ik vind het jammer dat er geen cijfers beschikbaar zijn. Er is een resultaatsverbintenis. De overheid en de VDAB doen heel veel inspanningen voor de Fordwerknemers, heel terecht. Die mensen hebben op een respectloze manier hun job verloren.

Het is zeker geen terechtwijzing naar u of naar de Vlaamse Regering, minister, maar er worden heel veel inspanningen gedaan voor die mensen, voor de ex-Fordwerknemers, we moeten zorgen dat we niet discriminerend overkomen naar werknemers uit een klein bedrijf of kmo. Zij krijgen niet al die begeleiding en middelen. We moeten voor hen ook alle aandacht hebben. Ik hoor dat veel van kmo's en ondernemers. Aan deze begeleidingsmaatregel moeten resultaatsverbintenissen verbonden kunnen worden. Ik kijk uit naar de cijfers die u in de toekomst kunt voorleggen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik begrijp uw bekommernis. De VDAB geeft dezelfde dienstverlening aan iedereen. Een aantal maatregelen zoals de werkgeversbijdragen voor gebieden in herstructurering zijn dezelfde. Dat is positief. Nieuwe vacatures zijn niet speciaal of uitsluitend voor Fordmensen. Die zijn voor elke werkzoekende. Het outplacement is anders. Dat hoort bij de sociale afspraken die bij Ford zijn gemaakt. Voor de rest is dat vrijwel hetzelfde.

Mevrouw Kherbache, voor mij is het normatief kader ook heel belangrijk. Ik kan zelfs de controle en sanctionering niet opnemen voordat dat KB rond is.

Dus ik had gehoopt op 1 juli. Dat lukte niet en ik heb vandaag ook geen idee. Ik heb contact met mijn collega. Ik weet dat het advies van de Raad van State ondertussen binnen is. Ik weet niet hoe dat verwerkt zal worden. Dat is vandaag de stand van zaken. Ik ben met u vragende partij om dat snel te doen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tevredenheid en het engagement van werknemers – 29 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): SD Worx heeft zijn jaarlijkse onderzoek gevoerd rond het engagement en de tevredenheid van werknemers. Er werden 2500 Belgische werknemers ondervraagd. Het goede nieuws is dat vier op de vijf van hen zich beschouwt als voldoende geëngageerd en tevreden. Het slechte nieuws is de trend dat het niveau van tevredenheid en engagement sinds 2009 systematisch daalt. Enige correlatie met bestuurswissels en zo is een vraagteken.

De aspecten waarover de tevredenheid het meest daalt, omvatten de werkzekerheid, de werkomstandigheden en de job. Dat zijn wel dezelfde aspecten waarover men wel tevreden is. U merkt daar enige tegenspraak.

Volgens SD Worx kan deze dalende trend op langere termijn problematisch worden. Zo lijken meer mensen bezorgd over het voortbestaan van hun organisatie, het werkschema, de werktijden en de regelmogelijkheden – belangrijk in verband met stress – of autonomie in de job. Ook hebben ze meer moeite met de mentale en lichamelijke belasting op het werk en zijn ze minder trots op het werk dat steeds minder afwisseling biedt. Enige nuance: men is voor het eerst sinds 2009 meer tevreden over de jobzekerheid dan over de job zelf.

In het algemeen vertaalt de dalende tevredenheid zich in een lager engagement. In 2009 ervoer nog 85 procent van de werknemers plezier in zijn werk, nu is dat 81 procent. In 2009 had 85 procent voldoende energie om een extra inspanning te leveren, nu is dat nog 79 procent. Ik ben uw beleidsnota gaan nalezen en u schrijft hierover: "Als we willen dat werknemers en zelfstandige ondernemers langer aan de slag blijven, moeten we ervoor zorgen dat ze aan de slag zijn op een werkplek waar ze zich goed voelen en dat ze met goesting aan het werk kunnen blijven."

Minister, de studie van SD Worx wijst er toch op dat u op dit vlak een extra inspanning zou moeten doen om de door iedereen onderschreven doelstelling uit uw beleidsnota te realiseren. Bent u op de hoogte van het onderzoek? Hoe reageert u op de resultaten? Stroken deze bevindingen met die van de Vlaamse Regering? Ik veronderstel dat u toch meet in hoeverre uw doelstellingen worden bereikt.

Kunt u concreet uw initiatieven toelichten met betrekking tot werkbaar werk? Welke timing en budget plant u voor de verschillende initiatieven? Welke hindernissen ervaart u en hoe denkt u die te kunnen remediëren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: We voeren om de zoveel jaar natuurlijk zelf een onderzoek uit. Het gaat hier om een studie van SD Worx van 2500 werknemers. We hebben de driejaarlijkse werkbaarheidsmonitor van de SERV waarmee 40.000 werknemers worden bevraagd.

In de laatste werkbaarheidsmonitor – ik wil helemaal niet zeggen dat die van SD Worx niet goed is, maar dat is een andere schaal, en dat bewijst de relativiteit van cijfers nog maar eens – zag ik dat de werkbaarheid was gestegen van 52 procent in 2009 naar 54 procent in 2013. De leermogelijkheden waren van 77 naar 82 procent gestegen, de job in evenwicht met het privéleven van 88 naar 89 procent.

Demotiverende jobs was gestegen van 16,7 naar 19,1 procent. Ook daar was de werkstress problematisch.

Ik wil niet zeggen dat de ene studie beter is dan de andere, ik wil de relativiteit van studies aangeven en zeker van bevragingen met een steekproef. De manier van vragen stellen kan al veel invloed hebben op het hoe en het wat.

In deze commissie is al vaak gebleken dat ik iets wil doen aan werkbaar werk. Ik verwijs naar de actuele vraag van 10 juni, maar omdat een vraag over werkbaar werk voldoende antwoord moet krijgen, geef ik nog enkele maatregelen. We moeten de vinger aan de pols houden. U vraagt naar cijfers, maar ik richt me in de eerste plaats toch nog altijd naar de werkbaarheidsmonitor. Met de brochure 'Werken aan het huis van werkvermogen - De sleutel tot duurzame inzetbaarheid' hebben we een sensibilisering op gang getrokken. Met een website www.werkbaarwerk.be van de SERV en de toolbox www.talentontwikkelaar.be worden instrumenten en voorbeelden aangereikt om op de werkvloer concreet aan de slag te gaan rond werkbaarheid. Vroeger heette dat de Stichting Technologie Vlaanderen. Nu zit het mee onder de SERV.

De sectoren hebben via een ESF-oproep kunnen inzetten op werkbaarheidsprojecten. Binnenkort krijgt een nieuwe generatie sectorconvenants gestalte waarop ik specifiek zal inzetten. Werknemers kan ik ondersteunen via de loopbaancheques. Dat is een belangrijk element van werkbaar werk. Het is nadenken over je job van vandaag en van morgen en overmorgen. Bedrijven en organisaties kunnen projecten uitwerken rond diverse ESF-oproepen. Vanmorgen hadden we het – zonder al in discussie te treden – nog over de conceptnota Focus op talent en competentie, waar de kmo-groeiportefeuille wil op inspelen.

Veel factoren spelen in op werkbaar werk. We moeten blijven inzetten op informeren, op toeleiden naar de maatregelen. Vandaag is het heel complex. Veel mensen weten niet wat er precies beschikbaar is. We moeten werknemers en werkgevers toeleiden naar de instrumenten die wel beschikbaar zijn. De conceptnota Focus op talent en competentie speelt hier zeker op in.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik heb mijn vraag om uitleg ruim op voorhand doorspeeld. Daarin had ik uitdrukkelijk gevraagd naar de beschikbare budgetten, omdat dat ons zou toelaten na te gaan in hoeverre u de nobele intenties van de beleidsnota op het terrein hardmaakt. Ik krijg een hele opsomming van zaken waar u moeilijk tegen kunt zijn zoals sensibilisering, de website, de toegang tot ESF-oproepen. Maar wat is het bereik? U zegt zelf dat het een pijnpunt blijft om mensen effectief toe te leiden. In mijn schriftelijke voorbereiding stond de vraag naar budget uitdrukkelijk. Ik heb daar nu geen antwoord op gekregen.

U zegt dat u daarop hebt ingezet in de volgende ronde sectorconvenants. Kunt u ons vertellen wat het effect is van dat inzetten? Dit lijken me logische vervolgvragen die waren verwerkt in de aanvankelijke vraagstelling. Ik heb er ook de suggestie in gestopt om te verwijzen naar de werkbaarheidsmonitor. Het een sluit het ander niet uit. De cijfers van SD Worx ervaar ik als indicatief voor een soort polarisatie die ontstaat in onze arbeidsmarkt en ons bedrijfsleven. Er zijn bedrijven die daar heel sterk mee bezig zijn en er een issue van maken en vaak mooie resultaten kunnen voorleggen. Er zijn andere bedrijven waar die afstand groter is. In momenten van economische crisis drijft dat soort zaken uit elkaar. Een duurzaam beleid bestaat erin dat we veel meer zullen moeten inzetten op straffe van veel verloop, veel kosten en veel ziekte-uitval. Mijn vraag naar bereik en cijfers blijft overeind, los van deze bedenkingen.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Het is heel positief dat de Vlaamse Regering inzet op het welbevinden van de werknemers, want zij moeten zich goed voelen op de werkvloer en met veel goesting aan het werk blijven, zoals wordt vermeld in de beleidsnota. Het zijn vooral de werkgevers die binnen hun eigen bedrijf moeten inzetten op de tevredenheid van de werknemers. Dat is heel belangrijk. Heel wat werkgevers nemen al initiatief om hun werknemers tevreden te stellen, want dat is in het belang van hun eigen bedrijf. Tevreden werknemers zijn productiever en minder afwezig. Ik ben niet naïef: er zijn altijd uitzonderingen en er is nog werk aan de winkel.

We leven in een geglobaliseerde wereld. De bedrijven hebben een zware verantwoordelijkheid en ze moeten vooral wendbaar zijn om concurrentieel te blijven. Dat brengt met zich mee dat een arbeidsorganisatie ook heel wendbaar moet zijn, maar daar wringt vaak het schoentje. Dat is wel federale materie. Het huidige arbeidsrecht is voor heel veel bedrijven en werkgevers veel te rigide en niet meer aangepast aan deze tijd.

Gelukkig zijn er al bedrijven die experimenteren met maatwerk, waar de verloning gebeurt op basis van competenties en productiviteit van de werknemers, maar dat is helaas nog niet algemeen. We moeten af van extra regels en wetten voor de bedrijven. Ik pleit voor een individuele aanpak, waarbij het takenpakket goed wordt afgestemd met het werkvermogen en de talenten van de werknemers. Tijd voor meer vertrouwen in de werkgevers en de werknemers en voor een mind switch.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Remen, wat u hier zegt, is helemaal in overeenstemming met de discussie van deze morgen over competenties en talenten.

Mijnheer Van Malderen, we plannen helemaal geen besparing op het budget. Als we maatregel per maatregel bekijken, zou dit ons te ver leiden. De ESF-oproepen zijn de ESF-oproepen. In de begrotingsbesprekingen kunnen we dat misschien meer in detail bekijken, maar in de begroting is daarin duidelijk voorzien. Voor de opleidingscheques is het budget nog verhoogd volgens wat we verwachten in de besteding voor loopbaancheques. Een vraag naar het budget is een typische vraag en daarom ben ik er nu niet dieper op ingegaan. Dat kunnen we verder opnemen in de begrotingsbespreking 2016.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Ik blijf dit toch betreuren. Die vraag stond uitdrukkelijk in de schriftelijke voorbereiding. U kunt zich daarmee wapenen. Dat zou het parlement toelaten om een en ander te vergelijken. Ik neem uw uitnodiging om een reeks schriftelijke vragen in te dienen, graag aan, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Hofkens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Europees actieplan voor langdurig werklozen – 54 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

Jan Hofkens (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, de Europese Commissie heeft op 17 september jongstleden haar actieplan met richtlijnen voor de EU-lidstaten voorgesteld om langdurig werklozen opnieuw aan het werk te krijgen. De reeks aanbevelingen die de Europees commissaris voor Werk en Sociale Zaken, mevrouw Thyssen, in dat voorstel heeft opgenomen, richt zich op 12 miljoen Europeanen die

al langer dan een jaar werkloos zijn. Het doel is het bevorderen van de werkgelegenheid, het economisch herstel en de sociale rechtvaardigheid in Europa.

Het voorstel behelst drie belangrijke stappen om de re-integratie van langdurig werklozen op de arbeidsmarkt te stimuleren. In de eerste plaats moet de registratie van langdurig werklozen bij een arbeidsbemiddelingsdienst worden bevorderd. Blijkbaar gebeurt dat nog niet in alle Europese landen. Ten tweede moet de situatie van elke geregistreerde langdurig werkloze na ten laatste achttien maanden individueel worden beoordeeld, om zo ieders behoeften en mogelijkheden vast te stellen. In de derde en laatste stap zou er na uiterlijk achttien maanden werkloosheid een re-integratieovereenkomst moeten worden aangeboden aan de werkloze. Die overeenkomst zou een individueel plan moeten zijn om langdurig werklozen opnieuw aan het werk te krijgen. Tevens wordt in het actieplan gepleit voor de actieve betrokkenheid van werkgevers via partnerschappen met de overheid, samen met een verruiming van de dienstverlening voor werkgevers en gerichte financiële stimuleringsmaatregelen voor werkgevers.

Het is vanzelfsprekend toe te juichen dat er ook op Europees vlak een kader wordt gecreëerd om langdurige werkloosheid structureel en grondig aan te pakken. Het Vlaamse tewerkstellingsbeleid kan zich perfect in dat kader inschrijven. Zoals we weten, blijft ook in Vlaanderen het aantal langdurig werklozen immers te hoog. De belangrijke verlaging van de loonkosten die federaal structureel en Vlaams via het doelgroepenbeleid wordt doorgevoerd, is uiteraard reeds een belangrijke tewerkstellingsmaatregel. Langdurige werkloosheid is echter uiteraard niet enkel een probleem van loonkosten. Misschien is het zelfs niet zozeer een probleem van loonkosten. Het vereist evenzeer een specifieke kwalitatieve aanpak op maat van de werkzoekende. Via de VDAB onderneemt Vlaanderen op dat vlak reeds heel wat acties om langdurig werklozen opnieuw aan het werk te krijgen: denken we maar aan de stages in het kader van de individuele beroepsopleiding (IBO) enzovoort.

Minister, naar aanleiding van dit Europees actieplan heb ik de volgende vragen aan u. Hoe past u de aanbevelingen van het Europees actieplan voor langdurig werklozen in uw beleid? Welke bijkomende maatregelen kunnen er volgens u desgevallend worden genomen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, mijnheer Hofkens, ik dank u. Toen ik het rapport van mevrouw Thyssen zag, was ik eigenlijk best tevreden, omdat de aanpak die zij voorstelt, helemaal past binnen de contouren van mijn beleid. Kijk naar de cijfers. Dat zijn vergelijkbare cijfers. Soms is de moeilijkheid immers dat je totaal verschillende cijfers gaat vergelijken. Zij hebben hun cijfers op dezelfde manier verkregen. We zien dan dat België qua langdurige werkloosheid in 2008 onder het Europese gemiddelde zat en erboven in 2014. We doen het dus beter dan het Europese gemiddelde. Als je bovendien naar Vlaanderen kijkt, dan moet we eigenlijk maar vier landen laten voorgaan als het gaat over de werkloosheidsgraad van langdurig werklozen.

U hebt de drie maatregelen genoemd die worden voorgesteld. We zijn op dat vlak natuurlijk al heel ver gevorderd. Men zou zelfs kunnen zeggen dat we al verder staan dan wat wordt voorgesteld. Wij registreren uiteraard al veel langer de langdurig werklozen, en we bieden hun ook al langer maatwerk aan. Jongeren krijgen een aanbod op maat binnen de vier maanden. Dat is zo voor 97 procent van alle jongeren. Voor de anderen is de doelstelling die de VDAB heeft gekregen, binnen het jaar een aanbod op maat te geven. Europa heeft het over achttien maanden. Gemiddeld halen we nu negen maanden. Dat is dus toch ook een mooi resultaat wat dat betreft.

Deze drie aanbevelingen zijn voor mij dus nauwelijks een probleem. Ik kom nog wel terug op de derde. Ook in de toekomst zou dat geen probleem mogen zijn.

Bovendien zitten we niet stil. Ik vind het resultaat nooit goed genoeg. Ik heb ook al in het verleden gezegd dat we vanaf maart 2015 een sluitend maatpak + hebben. Terwijl we vroeger een onderscheid maakten tussen preventief en curatief beleid, zetten we nu in op de continuïteit van de dienstverlening.

Dat wil zeggen dat, als de bemiddelaars knipperlichten zien, ze niet wachten op het verlopen van termijnen om in te grijpen. Een eerste knipperlicht kan er bijvoorbeeld zijn als na tien maanden werkloosheid aan de bemiddelaar wordt signaleerd dat de betrokken klant reeds een aanbod heeft gekregen. Dat is een positief resultaat: iemand heeft binnen de tien maanden een aanbod gekregen. Dan wordt echter toch nog bekeken op welke manier dat resultaat heeft opgeleverd. Als daar uiteindelijk geen aanbod qua werk op is gevolgd, dan gaat men nog meer naar een maatgericht aanbod voor die werkloze.

Een tweede meting gebeurt dan 1 jaar later, na 22 maanden werkloosheid, maar bij ieder contact met een bemiddelaar wordt er een nieuwe evaluatie gemaakt in functie van de noodzaak van persoonlijke dienstverlening. Fons Leroy heeft het ooit beeldend uitgedrukt. Zijn filosofie luidde: je kunt jongeren leren te rijden op een fiets met twee zijwieltjes of je kunt ze leren rijden op een fiets met twee wielen. Wij zijn er nogal voorstander van om ze te leren rijden op een fiets met twee wielen, zodat ze dus zelfredzaam worden. Het positieve van de zelfredzaamheid is dat we die mensen die dan toch wel nog bijkomend die twee zijwieltjes nodig hebben, maximaal kunnen helpen. We zetten dus eerst in op zelfredzaamheid en geven de bemiddelaars zo meer ruimte voor de meest kwetsbare groepen.

Ik kom tot het derde punt van de aanbevelingen. Ik wil nog meegeven dat Vlaanderen zich al jaren inzet voor samenwerkingsverbanden met partners, die we op alle mogelijke domeinen inzetten, zeker ook ten overstaan van kwetsbare groepen. Kijken we alleen maar naar de tender met betrekking tot activeringszorg: dat is een mooi voorbeeld van hoe succesvol een dergelijke geïntegreerde aanpak wel kan zijn. Nu voorzien we in een nieuwe tender, de Tender Intensief Werkplekklaren (TIW). Ik denk dat ik het daar al ooit over heb gehad, of was dat in een beleidsbrief die ik net heb gelezen, maar die nog niet is rondgedeeld? Die TIW en de mogelijkheden met tijdelijke werkervaring zullen ons toelaten om enerzijds gradueel te bouwen aan re-integratie op de werkvloer, maar er anderzijds ook voor te zorgen dat er maatgerichte competentieversterking kan zijn. U weet dat ik echt geloof in zo'n intensief leren op de werkvloer, om die mensen mee te nemen en zo meer kansen te geven.

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

Jan Hofkens (N-VA): Minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord, dat zeer positief is. Het is immers duidelijk dat er op dit vlak al heel wat gebeurt. Langdurige werkloosheid is een complex fenomeen: dat is eigenlijk het punt dat ik hier vandaag toch ook wel nog eens even wilde maken. Dat is in deze commissie immers al een aantal keren aan bod gekomen. Als langdurig werklozen twee, drie jaar worden begeleid, de net door u geschetste kansen krijgen en echt individueel worden meegenomen in een traject op maat, en het lukt om diverse redenen dan toch niet, dan is dat geen eenvoudig te analyseren probleem. Er kunnen veel factoren een rol spelen. Is het een taalachterstand, is het een gebrek aan ervaring, zit het nog niet goed met de competenties, is het een cultureel gegeven enzovoort? Al die elementen samen worden in uw beleid al meegenomen. Uiteraard krijgt u daarvoor alle steun van onze fractie, en vragen we u om dat op die wijze te blijven inzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.